

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайну та архітектури	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Графічного дизайну	Рік навчання	3
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни	обов'язкова
Спеціальність	B2 Дизайн	Семестри	5–6
Спеціалізація	B2.01 Графічний дизайн		

ІСТОРІЯ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ

Семестр 5 (1 вересня — 12 грудня 2026)

Семестр 6 (25 січня — 8 травня 2027)

Викладач	Сбітнєва Надія Федорівна, професор, PhD (кандидат мистецтвознавства)
E-mail	sbitnieva.nadiia@ksada.org
Заняття	За розкладом, онлайн
Консультації	ПН-ПТ 9.00–16.00
Адреса	
Телефон	+38 066 4387212 (+viber, telegram)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

1. Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронне листування. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни; 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається (прізвище, курс), — анонімні листи не розглядаються.
2. Консультування з викладачем відбуваються з понеділка по п'ятницю з 9.00 до 16.00 по електронній пошті
3. **Дистанційні заняття** проводяться за розкладом, посилання на онлайн-зустрічі надсилається в загальний чат у телеграм-каналі.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисципліни «Історія графічного дизайну» спирається на знання, отримані студентами під час вивчення дисциплін циклу загальної підготовки: «Методика проєктної діяльності в дизайні», «Історія зарубіжного мистецтва», «Історія української культури та мистецтва», а також дисциплін циклу професійної і практичної підготовки: «Проектування», «Типографіка», «Макетування і моделювання упаковки».

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Базою навчальної дисципліни «Історія графічного дизайну» є складений за авторською методикою курс лекцій (укладач професор Н.Сбітнєва), який охоплює історію вітчизняного графічного дизайну з початку формування графічного проєктування як окремої галузі фахової діяльності по сьогоднішній день. Історичний розвиток українського графічного дизайну розглядається у порівнянні з досвідом графічного проєктування найбільш розвинених країн, які були світовими лідерами на різних етапах розвитку графічного дизайну. Лекційний матеріал ілюструється відповідними зразками на екрані у цифровому форматі.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

- Сбітнєва Н. Історія графічного дизайну: навчальний посібник. Харків: ХДАДМ, 2015. 224 с.; іл.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета курсу «Історія графічного дизайну» у процесі навчання майбутніх кваліфікованих фахівців графічного дизайну полягає в ознайомленні з теоретичною базою професії, з історією її розвитку в Україні та за кордоном, підготовці студентів до самостійної професійної діяльності.

Завдання дисципліни:

- засвоєння студентами знань у галузі, в якій вони працюватимуть після закінчення вищу;
- ознайомлення з найбільш важливими подіями в історії графічного дизайну, з діяльністю видатних майстрів цього фаху;
- володіння професійною термінологією;
- формування уявлення про графічний дизайн як про вид художньо-проектної діяльності, який розвивається у взаємозв'язку з економічними, соціокультурними й технологічними умовами розвитку суспільства;
- вміння орієнтуватися у стилях і напрямках сучасного українського графічного дизайну, в етапах розвитку професії в Україні та за кордоном з кінця XIX століття по теперішній час;
- вміння аналізувати об'єкти графічного дизайну з точки зору естетичних і функціональних якостей та їхньої приналежності до певного стилю;
- прогнозувати тенденції подальшого розвитку фаху в майбутньому.

Дисципліна забезпечує такі загальні компетентності як:

ЗК1.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК4.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК9.Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу й суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

та спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК6. Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

ПРН 13. Знати надбання національної і всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.

ПРН 15. Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнотришки у мистецьких практиках.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна вивчається протягом двох семестрів 3-го курсу (6 кредитів ECTS, 180 навчальних години, в тому числі 60 годин — аудиторні заняття (48 — лекційні, 12 — практичні) та 120 годин — самостійні. Всього курс має розподіл на 6 змістовних модулів та 19 тем.

Осінній семестр: загалом 90 годин, із них 24 — лекції, 6 — практичні заняття, 60 — самостійні заняття.

Весняний семестр: загалом 90 годин, із них 24 — лекції, 6 — практичні заняття, 60 — самостійні заняття.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	у тому числі					
	усього	лекційні	практичні	лаборатор.	індивід.	самост.робот
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1.						
Змістовий модуль 1. Вступ до вивчення історії графічного дизайну. Термінологічна база, основні етапи розвитку графічного дизайну						
Тема 1. Визначення графічного дизайну. Мета й завдання, художні та технічні засоби графічного дизайну. Місце графічного дизайну поруч із іншими професіями. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку професії. Специфіка розуміння терміну «стиль» у графічному дизайні.	12	4				8
Тема 2. Основні етапи розвитку графічного дизайну від прадавніх часів до сьогодення. Зародження графічного дизайну як засобу комунікації, виду художньо-проектної діяльності, як сучасної професії	6	2				4
Разом за змістовим модулем 1	24	6				12
Змістовий модуль 2. Передісторія розвитку графічного дизайну як професії						
Тема 3. Кінець XIX століття — час формування графічного дизайну як художньо-проектної діяльності. Художні стилі кінця XIX – початку XX століть	6	2				4
<i>Практичне заняття. Тема 1.</i> Графічний дизайн початку XX століття	6		2			4
Тема 4. Графічний дизайн 1920-х років. Промислове мистецтво. Стилi графічного дизайну у період 1920-х років. Німецька школа Баухауз. Внесок В. Єрмілова, Г. Нарбута, Р. Лісовського та інших майстрів у розвиток вітчизняного графічного дизайну	6	2				4
Тема 5. Суспільство у передвоєнне десятиліття. Стилiстичний розвиток графічного дизайну 1930-х років як віддзеркалення соціальної структури суспільства	6	2				4
Тема 6. Стилiстичні трансформації у графічному дизайні 1940-х – 50-х років. Розвиток графічного дизайну під час Другої світової війни та у повоєнний період	6	2				4
<i>Практичне заняття. Тема 2.</i> Графічний дизайн першої половини XX століття	6		2			4
Разом за змістовим модулем 2	30	8	4			24
Модуль 2.						
Змістовий модуль 3. Осередки світового графічного дизайну у повоєнному світі						
Тема 7. Американський графічний дизайн – концепція комерційного дизайну	6	2				4
Тема 8. Швейцарська школа графічного дизайну. Міжнародний типографічний стиль: його особливості	12	4				8

та представники. Вплив швейцарської школи графічного проєктування на становлення й подальший розвиток ГД у світі, у тому числі й в Україні						
Тема 9. Школа польського плакату як осередок художнього розуміння професії та її видатні представники. Вплив Польської школи плакату на розвиток графічного дизайну у світі	12	4				8
<i>Практичне заняття. Тема 3.</i> Графічний дизайн другої половини XX століття	6		2			4
Разом за змістовим модулем 3	36	10	2			24
Разом за 5 семестр	90	24	6			60
Модуль 3.						
Змістовий модуль 4. Графічний дизайн постмодерної доби						
Тема 10. Вітчизняний графічний дизайн 1960-х років. Перші конгреси ІКОГРАДА. Особливості становлення ГД як професії. Стилiстичний розвиток вітчизняного графічного дизайну в 60-ті роки XX ст. «Художня» та «візуально-комунікативна» моделі промислової графіки	12	4				8
Тема 11. Графічний дизайн 1970-х років. Модерністський підхід у графічному дизайні, його принципи та досягнення. Криза «художнього» розуміння фаху. IV Конгрес ІКОГРАДА	6	2				4
Тема 12. Графічний дизайн на межі 1970-х–1980-х років. Вплив технологічних досягнень на характер графічного дизайну. Кризові явища у графічному проєктуванні. Активізація ролі простору у ГД	6	2				4
<i>Практичне заняття. Тема 4.</i> Графічний дизайн пізнього модернізму	6		2			4
Разом за змістовим модулем 4	30	8	2			20
Змістовий модуль 5. Графічний дизайн постмодерної доби						
Тема 13. Постмодернізм у різних галузях дизайнерського проєктування: архітектура, промисловий дизайн тощо. Діяльність групи «Мемфіс» як каталізатор проявів постмодернізму у предметному дизайні	12	4				8
Тема 14. Стилiстичний розвиток ГД в 1980-ті рр. «Альтернативна» модель графічного дизайну та характерні риси «нової хвилі». Авторський плакат. Сприйняття простору представниками різних стилів у графічному дизайні	6	2				4
<i>Практичне заняття. Тема 5.</i> Графічний дизайн постмодерної доби	6		2			4
Модуль 4						
Тема 15. ГД 1990-х років. Кризові явища у суспільстві та графічному дизайні. Стилiстичний розвиток ГД на пострадянському просторі. Умови розвитку ГД в Україні після здобуття незалежності	6	2				4
Разом за змістовим модулем 5	30	8	2			20

Змістовий модуль 6. Сучасний графічний дизайн України						
Тема 16. Графічний дизайн початку III тисячоліття в контексті метамодерної парадигми: стилі, напрями, тренди	6	2				4
Тема 17. Школи графічного дизайну в Україні. Харківська школа графічного дизайну. Історія. Досягнення. Видатні випускники	6	2				4
Тема 18. Діяльність сучасних українських дизайнерів: особистості, нові імена, творчі підходи, стильова приналежність, творення українського дизайну	6	2				4
Практичне заняття. Тема 6. Графічний дизайн сучасної України	6		2			4
Тема 19. Тенденції та перспективи подальшого розвитку графічного дизайну	6	2				4
Разом за змістовим модулем 6	30	8	2			20
Разом за 6 семестр	90	24	6			60
Всього годин за рік	180	48	12			120

ВИДИ ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Назва теми	Кільк. годин
Тема 1. <i>Визначення графічного дизайну. Мета й завдання, художні та технічні засоби графічного дизайну. Місце графічного дизайну поруч із іншими професіями. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку професії. Специфіка розуміння терміну «стиль» у графічному дизайні.</i> Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Ознайомлення з фаховою літературою та збирання інформації для написання реферату	8
Тема 2. <i>Основні етапи розвитку графічного дизайну від прадавніх часів до сьогодення. Зародження графічного дизайну як засобу комунікації, виду художньо-проектної діяльності, як сучасної професії.</i> Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Ознайомлення з фаховою літературою та збирання інформації для написання реферату	4
Тема 3. <i>Кінець XIX століття — час формування графічного дизайну як художньо-проектної діяльності. Художні стилі кінця XIX – початку XX століть.</i> Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Ознайомлення з фаховою літературою та збирання інформації для написання реферату. Написання к/р 1.	4
Практичне заняття. Тема 1. Графічний дизайн початку XX століття Підготовка до виступу: збирання інформації з теми виступу, підготовка презентації	4
Тема 4. <i>Графічний дизайн 1920-х років. Промислове мистецтво. Стилi графічного дизайну у період 1920-х років. Німецька школа Баухауз. Внесок В. Єрмілова, Г. Нарбута, Р. Лісовського та інших майстрів у розвиток вітчизняного графічного дизайну.</i> Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Ознайомлення з фаховою літературою та збирання інформації для написання реферату	4
Тема 5. <i>Суспільство у передвоєнне десятиліття. Стилiстичний розвиток графічного дизайну 1930-х років як віддзеркалення соціальної структури суспільства.</i> Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Ознайомлення з фаховою літературою та написання реферату	4
Тема 6. <i>Стилiстичні трансформації у графічному дизайні 1940-х – 50-х років. Розвиток графічного дизайну під час Другої світової війни та у повоєнний період.</i>	4

Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Ознайомлення з фаховою літературою та написання реферату	
Практичне заняття. Тема 2. Графічний дизайн першої половини XX століття Підготовка до виступу: збирання інформації з теми виступу, підготовка презентації	4
Тема 7. Американський графічний дизайн – концепція комерційного дизайну. Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Ознайомлення з фаховою літературою та написання реферату	4
Тема 8. Швейцарська школа графічного дизайну. Міжнародний типографічний стиль: його особливості та представники. Вплив швейцарської школи графічного проектування на становлення й подальший розвиток ГД у світі, у тому числі й в Україні. Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Ознайомлення з фаховою літературою та написання реферату. Написання к/р №2	8
Тема 9. Школа польського плакату як осередок художнього розуміння професії та її видатні представники. Вплив Польської школи плакату на розвиток графічного дизайну у світі. Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Ознайомлення з фаховою літературою та написання реферату	8
Практичне заняття. Тема 3. Графічний дизайн другої половини XX століття Підготовка до виступу: збирання інформації з теми виступу, підготовка презентації	4
Тема 10. Вітчизняний графічний дизайн 1960-х років. Перші конгреси ІКОГРАДА. Особливості становлення ГД як професії. Стилiстичний розвиток вітчизняного графічного дизайну в 60-ті роки XX ст. «Художня» та «візуально-комунікативна» моделі промислової графіки. Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Ознайомлення з фаховою літературою та написання реферату	8
Тема 11. Графічний дизайн 1970-х років. Модерністський підхід у графічному дизайні, його принципи та досягнення. Криза «художнього» розуміння фаху. IV Конгрес ІКОГРАДА. Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Ознайомлення з фаховою літературою та написання реферату	4
Тема 12. Графічний дизайн на межі 1970-х–1980-х років. Вплив технологічних досягнень на характер графічного дизайну. Кризові явища у графічному проектуванні. Активізація ролі простору у ГД. Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Ознайомлення з фаховою літературою та написання реферату	4
Практичне заняття. Тема 4. Графічний дизайн пізнього модернізму Підготовка до виступу: збирання інформації з теми виступу, підготовка презентації	4
Тема 13. Постмодернізм у різних галузях дизайнерського проектування: архітектура, промисловий дизайн тощо. Діяльність групи «Мемфіс» як каталізатор проявів постмодернізму у предметному дизайні. Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Завершення роботи з рефератом, оформлення роботи	8
Тема 14. Стилiстичний розвиток ГД в 1980-ті рр. «Альтернативна» модель графічного дизайну та характерні риси «нової хвилі». Авторський плакат. Сприйняття простору представниками різних стилів у графічному дизайні. Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Завершення роботи з рефератом, оформлення роботи	4

Практичне заняття. Тема 5. Графічний дизайн постмодерної доби Підготовка до виступу: збирання інформації з теми виступу, підготовка презентації	4
Тема 15. ГД 1990-х років. Кризові явища у суспільстві та графічному дизайні. Стилистичний розвиток ГД на пострадянському просторі. Умови розвитку ГД в Україні після здобуття незалежності. Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Завершення роботи з рефератом, оформлення роботи	4
Тема 16. Графічний дизайн початку III тисячоліття в контексті метамодерної парадигми: стилі, напрями, тренди. Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Написання к/р №3	4
Тема 17. Школи графічного дизайну в Україні. Харківська школа графічного дизайну. Історія. Досягнення. Видатні випускники. Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу.	4
Тема 18. Діяльність сучасних українських дизайнерів: особистості, нові імена, творчі підходи, стильова приналежність, творення українського дизайну. Опрацювання та закріплення лекційного матеріалу. Підготовка до іспиту	4
Практичне заняття. Тема 6. Графічний дизайн сучасної України Підготовка до виступу: збирання інформації з теми виступу, підготовка презентації	4
Тема 19. Тенденції та перспективи подальшого розвитку графічного дизайну. Підготовка до іспиту	4
Всього годин	120

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія графічного дизайну» є лекційним курсом, основним методом вивчення якого є повідомлення нових знань під час прослуховування лекцій, закріплення набутих знань на семінарах, а також виконання контрольних завдань, написання рефератів і тез.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

В основу методики вивчення дисципліни «Історія графічного дизайну» закладено модульно-рейтинговий принцип організації навчального процесу. Сумарна кількість рейтингових балів за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного та семестрового контролю.

Поточний контроль знань здійснюється наступним чином:

- у V семестрі: за допомогою трьох письмових контрольних робіт за підсумками вивчення окремих тем (1х10, 2х15=40 балів) та реферату (30 балів). 10 балів можна отримати за виступ на семінарі (підготовлену доповідь із візуальним супроводом на 7-10 хвилин на одну з тем, запропонованих викладачем); 10 балів будуть нараховані за роботу з увімкненою камерою (не менше 10 занять). Максимальна сума балів за семестр складає **100 балів**;
- у VI семестрі підсумкова оцінка складається з трьох письмових контрольних робіт (по 15 балів за кожну роботу), тез для наукової конференції (25 балів), виступу на семінарі (10 балів) та письмового диференційного заліку (10 балів), 10 балів будуть нараховані за роботу з увімкненою камерою (не менше 10 занять). Максимальна сума балів за семестр складає **100 балів**;

Підсумковий семестровий контроль:

- у VI семестрі навчальним планом передбачено проведення диференційного заліку у **письмовій формі**, що охоплює всі теми, вивчені протягом року (тобто за обидва семестри). Максимальна оцінка за правильні й повні відповіді на обидва екзаменаційні питання **10 балів**, які сумуються з оцінками, отриманими протягом семестру.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A++ 98–100	задовільно	64–74	D
			A+ 95–97		60–63	E
			A 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (без права перездачі)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

На проведення занять з дисципліни розповсюджуються загальноприйняті норми і правила поведінки вищої школи. Під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу. Завдання, виконані під час самостійної роботи, мають бути здані точно у відведений для цього термін. Запізнені завдання не можуть бути оцінені максимальною оцінкою з відповідними балами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Пропуски занять студентами без поважних причин, рівно як і запізнення не вітаються. Якщо є поважна причина пропуску або запізнення на заняття, студент має заздалегідь повідомити про це викладача у будь-який зручний для студента спосіб.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Зокрема, при виконанні письмових робіт (написанні рефератів або тез для участі у конференції) неприпустимим є використання текстів, скопійованих в мережі інтернет, часткове або повне копіювання чужих текстів без належного посилання на джерело, перефразування чужих думок без відповідного посилання, перекручування думок інших авторів у власних текстах, помилки в посиланнях на джерела інформації. У разі виявлення факту академічної недоброчесності (плагіату або інших проявів), студент зобов'язаний повністю переробити завдання з урахуванням зауважень. При виявленні подібних порушень вдруге студент втрачає право отримати оцінку за це завдання. Якщо під час складання заліку помічено списування, студент отримує тільки ті бали, що були зараховані попередньо.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>; <https://saiup.org.ua/novyny/akadem-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Тиждень Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	2	3	4	5	6	7
5-й семестр						
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Вступ до вивчення історії графічного дизайну. Термінологічна база, основні етапи розвитку графічного дизайну						
1-2	1	лекція	Визначення графічного дизайну. Мета й завдання, художні та технічні засоби графічного дизайну. Місце графічного дизайну поруч із	4		

			іншими професіями. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку професії. Специфіка розуміння терміну «стиль» у графічному дизайні.			
3	2	лекція	Основні етапи розвитку ГД від прадавніх часів до сьогодення. Зародження графічного дизайну як засобу комунікації, виду художньо-проектної діяльності, як сучасної професії	2		7
Змістовий модуль 2. Передісторія розвитку графічного дизайну як професії						
4	3	лекція	Кінець XIX століття — час формування графічного дизайну як художньо-проектної діяльності. Художні стилі кінця XIX – початку XX століть	2	Контрольна робота 1	
5	1	прат.	Графічний дизайн початку XX століття	2	Виступи на задані теми	
6	4	лекція	Графічний дизайн 1920-х років. Промислове мистецтво. Стилi графічного дизайну у період 1920-х років. Німецька школа Баухауз. Внесок В. Єрмілова, Г. Нарбута, Р. Лісовського та інших майстрів у розвиток вітчизняного графічного дизайну	2	узгодження теми реферату	
7	5	лекція	Суспільство у передвоєнне десятиліття. Стилiстичний розвиток графічного дизайну 1930-х років як віддзеркалення соціальної структури суспільства	2	Робота з рефератом	
8	6	лекція	Стилiстичні трансформації у графічному дизайні 1940-х – 50-х років. Розвиток графічного дизайну під час Другої світової війни та у повоєнний період	2	Контрольна робота 2	
9	2	прат.	Графічний дизайн першої половини XX століття	2	Виступи на задані теми	
Модуль 2						
Змістовий модуль 3. Осередки світового графічного дизайну у повоєнному світі						
10	7	лекція	Американський графічний дизайн – концепція комерційного дизайну	2		
11-12	8	лекція	Швейцарська школа графічного дизайну. Міжнародний типографічний стиль: його особливості та представники. Вплив швейцарської школи графічного проектування на становлення й подальший розвиток ГД у світі, у тому числі й в Україні	4	Контрольна робота 3	

13-14	9	лекція	Школа польського плакату як осередок художнього розуміння професії та її видатні представники. Вплив Польської школи плакату на розвиток графічного дизайну у світі	4	Завершення роботи з рефератами	згідно вимогами, надсилається у відповідну теку у classroom
15	3	прат. залік	Графічний дизайн другої половини ХХ століття	2	Виступи на задані теми	
Модуль 3.						
Змістовий модуль 4. Графічний дизайн постмодерної доби						
1-2	10	лекція	Вітчизняний графічний дизайн 1960-х років. Перші конгреси ІКОГРАДА. Особливості становлення ГД як професії. Стилiстичний розвиток вітчизняного графічного дизайну в 60-ті роки ХХ ст. «Художня» та «візуально-комунікативна» моделі промислової графіки	4		
3	11	лекція	Графічний дизайн 1970-х років. Модерністський підхід у графічному дизайні, його принципи та досягнення. Криза «художнього» розуміння фаху. IV Конгрес ІКОГРАДА	2	Робота з тезами	
4	12	лекція	Графічний дизайн на межі 1970-х–1980-х років. Вплив технологічних досягнень на характер графічного дизайну. Кризові явища у графічному проектуванні. Активізація ролі простору у ГД	2	Контрольна робота 4	
5	4	прат.	Графічний дизайн пізнього модернізму	2	Виступи на задані теми	
Змістовий модуль 5. Графічний дизайн постмодерної доби						
6-7	13	лекція	Постмодернізм у різних галузях дизайнерського проектування: архітектура, промисловий дизайн тощо. Діяльність групи «Мемфіс» як каталізатор проявів постмодернізму у предметному дизайні типографічний стиль: його особливості та представники. Вплив швейцарської школи графічного проектування на становлення й подальший розвиток ГД у світі, у тому числі й в Україні	4		
8	14	лекція	Стилiстичний розвиток ГД в 1980-ті рр. «Альтернативна» модель графічного дизайну та характерні риси «нової хвилі». Авторський плакат. Сприйняття простору	2	Контрольна робота 5	

			представниками різних стилів у графічному дизайні			
9	5	прат.	Графічний дизайн постмодерної доби	2	Виступи на задані теми	
Модуль 4						
10	15	лекція	ГД 1990-х років. Кризові явища у суспільстві та графічному дизайні. Стилiстичний розвиток ГД на пострадянському просторі. Умови розвитку ГД в Україні після здобуття незалежності	2	Завершення роботи з тезами	Тези оформлюються згідно з вимогами, надсилаються у classroom
Змістовий модуль 6. Сучасний графічний дизайн України						
11	16	лекція	Графічний дизайн початку III тисячоліття в контексті метамодерної парадигми: стилі, напрями, тренди	2		
12	17-18	лекція	Школи графічного дизайну в Україні. Діяльність сучасних українських дизайнерів: особистості, нові імена, творчі підходи, стильова приналежність, творення українського дизайну	2		
13	19	лекція	Тенденції та перспективи подальшого розвитку графічного дизайну	2	Контрольна робота 6	
14	6	прат.	Графічний дизайн сучасної України	2	Виступи на задані теми	
15		Диф. залік	Теми 1–19			10 балів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

ЗАЛІК

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
5 семестр								
модуль №1				модуль №2				
КР 1	Реферат-1	Семінар	КР 2	КР 3	Камера	Реферат-2	Залік	100
0-10	0-15	0-10	0-15	0-15	0-10	0-15	0-10	

ДИФ. ЗАЛІК

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий контроль (диф.залік)	Сума
6 семестр							
модуль №1			модуль №2				
КР 1	Тези	КР 2	КР 3	Камера	Семінар	10	100
0-15	25	0-15	0-15	0-10	0-10		

КР– контрольна робота;

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали				Критерії оцінювання
	0-30	0-30	0-10	0-30	
A++ 98-100	29-30	29-30	10	29-30	Студент у повному обсязі опанував матеріал, опрацював інформаційні джерела, що знайшло відображення в якісному рефераті та тезах. На високому аналітичному й творчому рівні виконав контрольні роботи, виступив під час занять із доповіддю, надав повні й аргументовані відповіді на обидва запитання під час заліку. Продемонстрував вміння ефективно опрацьовувати надану й додаткову інформацію
A+ 95-97	27-28	27-28	10	27-28	Студент у повному обсязі опанував матеріал, опрацював інформаційні джерела, що знайшло відображення в якісному рефераті та тезах. Відмінно виконав контрольні роботи на високому рівні, виступив під час занять із доповіддю, надав повні й аргументовані відповіді на обидва запитання під час заліку
A 90-94	25-27	25-27	10	25-27	Студент у повному обсязі опанував матеріал, опрацював інформаційні джерела, що знайшло відображення в якісному рефераті та тезах. Виконав контрольні роботи, виступив під час занять із доповіддю, надав повні відповіді на обидва запитання під час заліку
B 82-89	24-26	24-26	8-10	24-26	Студенту достатньому обсязі опанував головні матеріали з дисципліни, продемонстрував хороший обсяг знань і вміння правильно формулювати відповіді на питання під час проведення контрольних робіт, заліку й іспиту, виступив під час занять із доповіддю
C 75-81	23-25	23-25	6-8	23-25	Студент не в повному обсязі опанував матеріали дисципліни, про що свідчить наявність деяких помилок при написанні контрольних робіт і під час заліку, відмова від виступив під час занять із доповіддю
D 64-74	21-24	21-24	1-8	21-24	Студент не в повному обсязі опанував матеріали дисципліни, про що свідчить наявність значних помилок при написанні контрольних робіт і під час заліку, відмова від виступив із доповіддю
E 60-63	18-20	18-20	0-6	18-20	Студент у недостатньому обсязі опанував матеріал дисципліни, проявив неповажне ставлення до занять, не з'явився на залік, але показав наявність мінімальних знань з дисципліни
FX 35-59	10-17	10-17	5-8	10-17	Студент не опанував значну кількість тем дисципліни, не проявляв належного ставлення до занять, про що свідчить низка пропусків, погані результати поточного й підсумкового контролю знань і неявка на залік
F 0-34	0-11	0-11	0-6	0-11	Дана оцінка є слідством вкрай поганого ставлення студента до занять, неявки на залік і майже повної відсутності знань з даної дисципліни. Дана оцінка не передбачає перездачі заліку, а лише повторне вивчення дисципліни

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові заохочувальні бали (5 балів):

- а) за кращу контрольну роботу на курсі, виконану вчасно, на високому аналітичному рівні та дизайнерську форму подання інформації;
- б) за кращу доповідь (з максимально глибоким розкриттям теми та гарною презентацією);
- в) за кращий реферат, виконаний вчасно та якісно, з глибокою аналітикою.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

На заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела з кожної окремої теми.

Основна література

1. Сбітнєва Н. Історія графічного дизайну: навчальний посібник. Харків: ХДАДМ, 2015. 224 с.; іл.
2. Сбітнєва Н.Ф., Ганоцька О.В. Візуальна мова сучасного графічного дизайну України. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка «Актуальні питання гуманітарних наук»*. Випуск № 80, том 2. 2024 р. С. 87-94. <https://DOI.ORG/10.24919/2308-4863/80-2-12>
3. Сбітнєва Н.Ф. Графічний дизайн України: від «художності» 1960-х років до естетики сьогодення. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв* [Текст]: зб. наук. пр. / за ред. Котляра Є.О. Харків: ХДАДМ, 2022. № 2. С. 124–135. <https://doi.org/10.33625/visnik2022.02.124>
4. Сбітнєва Н.Ф. «Український стиль» у графічному дизайні: сто років розвитку. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка «Актуальні питання гуманітарних наук»*. Випуск № 85, том 3. 2025 р. С. 47–55. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/85-3-6>
5. Сбітнєва Н. Мінімалізм як сучасний тренд графічного дизайну України. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв* [Текст]: зб. наук. пр. / за ред. Котляра Є.О. Харків: ХДАДМ, 2021. № 1. С. 43–50. DOI 10.33625/visnik2021.01.043
6. Сбітнєва Н., Виноградова М. Метафори ХХІ століття. Інтерпретація атрибутів віртуального простору у графічному дизайні. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв* [Текст]: зб. наук. пр. / за ред. Котляра Є.О. Харків: ХДАДМ, 2022. № 1. С. 20–28. DOI 10.33625/visnik2022.01.020
7. Сбітнєва Н.Ф. Метамоdern в українському графічному дизайні (на прикладі корпоративної айдентики). *Український мистецтвознавчий дискурс*. Випуск № 4, 2025. С. 124-132. DOI <https://doi.org/10.32782/uad.2025.4.13>

Допоміжна

1. Білецький П.О. Георгій Нарбут. Київ: Мистецтво, 1983. 120 с.: іл.
2. Бхаскаран Л. Дизайн и время / пер. с англ. М.: АРТ-Родник, 2006. 256 с.: ил.
3. Бхаскаран Л. Анатомия дизайна: реклама, книги, газеты, журналы / пер. с англ. М.: Астрель, 2006. 256 с.: ил.
4. Глезер М. 12 шагов в ад для дизайнера. URL: <http://www.adme.ru/articles/12-shagov-v-ad-dlya-dizajnera-472105>.
5. Даниленко В. Дизайн / підручник. Харків: Видавництво ХДАДМ, 2003. 320 с.: іл.
6. Даниленко В. Майбутнє європейського дизайну: Чехія, Польща, Україна. Харків: Колорит, 2007. 197 с.: іл.
7. Даниленко В. Дизайн центрально-східної Європи / монографія. Харків: ХДАДМ, 2009. 172 с.: іл.

8. Киш Э.Б. Ар Деко: «искусство счастья». *Интер пресс график*. 1984. № 6. С. 30–39.
9. Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. К.: Грані–Т, 2006. 240 с.: іл.
10. Лагутенко О. Українська графіка ХХ століття / навчальний посібник. К.: Грані–Т, 2011. 184 с.: іл.
11. Лаптев В. Йозеф Мюллер-Брокман: Геометрия, Типографика и больше ничего. *Просто design. Журнал по графическому дизайну*. 2006. № 1 (22). С. 83–89.
12. Лаптев В. Швейцарский панк или типографика «новой волны». *ПРО100 дизайн. Журнал по графическому дизайну*. 2005. № 2 (17). С. 12–23.
13. Мельник І.А. Українська прикладна графіка кінця ХІХ – першої половини ХХ ст.: становлення та утвердження мистецьких констант: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.06. Львів, 2009. 17 с.
14. Победин В.А. Знаки в графическом дизайне. Х.: Ранок, 2001. 95 с.
15. Риверс Ш. Максимализм. Графический дизайн новой эпохи / пер. с англ. М.: Астрель, 2008. 160 с.: ил.
16. Рудер Э. Типографика. Руководство по оформлению / пер. с нем.; послесл.-коммент. М. Жукова. М.: Книга, 1982. 286 с.: ил.
17. Сбітнєва Н.Ф. Графічний дизайн: до історії становлення. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. Харків: ХДАДМ, 2008. №2. С. 96–105.
18. Сбітнєва Н.Ф. Понятие стиля в графическом дизайне. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. Харків: ХДАДМ, 2009. №14. С. 92–96.
19. Сбітнєва Н.Ф. Графічний дизайн початку ХХ століття: історія розвитку та стилістичні особливості. *UNIVERSITATES*. 2012. № 4(51). С. 52–63.
20. Сбітнєва Н.Ф. Графічний дизайн України початку III тисячоліття: проблеми та перспективи розвитку. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв* / за ред. Даниленка В.Я. Харків: ХДАДМ, 2011. №6. С. 52–55.
21. Сбітнєва Н.Ф. Стилистическое развитие советского графического дизайна в 60-е годы XX века. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. – Харків: ХДАДМ, 2009. – №15. – С. 138–143.
22. Сбітнєва Н.Ф. Особенности стилистического развития графического дизайна в Украине в 80-е годы XX ст. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*: зб. наук. пр. / за ред. Даниленка В.Я. Харків: ХДАДМ, 2012. №5. С. 13–16.
23. Сбітнєва Н.Ф. Тенденції розвитку сучасного графічного дизайну: повернення до рукотворності. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв* [Текст]: зб. наук. пр. / за ред. Даниленка В.Я. Харків: ХДАДМ, 2015. № 4. С. 60–66.
24. Сбітнєва Н. Мінімалізм як сучасний тренд графічного дизайну України. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв* [Текст]: зб. наук. пр. / за ред. Котляра Є.О. Харків: ХДАДМ, 2021. № 1. С. 43–50. DOI 10.33625/visnik2021.01.043
25. Сбітнєва Н. Вітчизняний графічний дизайн 1960-х років у контексті світових досягнень у цій галузі. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв* [Текст]: зб. наук. пр. / за ред. Котляра Є.О. Харків: ХДАДМ, 2021. № 2. С. 162–174. DOI 10.33625/visnik2021.02.162.
26. Сбітнєва Н.Ф. Мистецтво солодкого життя / вступна стаття до альбому «Жорж Бормань» до 115-ї річниці заснування Кондитерської фабрики «Харків'янка». Харків, 2011. С. 5–8.
27. Сбітнєва Н.Ф. Графічний дизайн України: від «художності» 1960-х років до естетики сьогодення. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв* [Текст]: зб.

- наук. пр. / за ред. Котляра Є.О. Харків: ХДАДМ, 2022. № 2. С. 124–135.
<https://doi.org/10.33625/visnik2022.02.124>
28. Словник з дизайну та ергономіки: термінологічний словник для фахівців з дизайну і ергономіки, інженерів, конструкторів, студентів ВНЗ / під загальною ред. Свірка В.О. 2-ге вид., перер. і доп. Х.: Видавництво НТМТ, 2009. 131 с.
 29. Филь Ш., Филь П. Графический дизайн ХХІ века / пер. с англ. М.: Астрель, 2008. 191 с.: ил.
 30. Хёрлберт А. Сетка: Модульная система конструирования и производства газет, журналов и книг / пер. с англ. М.: Книга, 1984. 107 с.: ил.
 31. Черневич Е.В. Язык графического дизайна / Материалы к методике художественного конструирования. М.: ВНИИТЭ, 1975. 137 с.: ил.
 32. Aynsley J. A century of graphic design: graphic design pioneers of the 20th century. London: Mitchell Beazley, 2001. 256 p.: il.
 33. Berry John D. Contemporary Newspaper Design. New York: Mark Batty Publisher, 2004. 192 p.: il.
 34. Gomez–Palacio B., Vit A. Graphic design, referenced: a visual guide to the language, applications, and history of graphic design. Beverly Massachusetts: Rockport Publishers. 2009. 400 p.: il.
 35. Heller S., Chwast S. Graphic Style from Victorian to Post-Modern. London: Thames and Hudson, 1988. 238 p.: il.
 36. Lenica Jan. The Polish School of Poster ART. *Graphis*. V. 16. №88. С. 136–143.
 37. Lockwood R. News by design. Denver: Quark Press. 1992. 144 p.
 38. Meggs P. A history of graphic design / 3-rd ed. New York: John Wiley & Sons, Inc., 1998. 528 p.: il.
 39. Patricia Frantz Kery. Art deko graphics. New York: Harry N. Abrams, ins. Publishers, 1986.: il.
 40. Polski plakat filmowi / Wybral i opracowal Tadeusz Kowalski. Warszawa: Filmowa Agencja Wydawnicza, 1957. 143 с.: il.
 41. Ryan William E., Conover T.E. Graphic communications today. Thomson. Delmar Learning. 2004. 690 p. : il.
 42. Serrats M. Sign Graphics. New York: Collins Design, 2006. 255 p.: il.
 43. Sullivan P. Newspaper Graphics. Darmstadt: International Association for Newspaper and Media Technology. 1987. 131 p.
 44. Sternou S.A. Art Deko. New York: Todry Productions Ltd, 1997. 128 p.: il.
 45. Kent N.W.F. A triumph of form over content. *The Journalist* January. February, 2009. P. 7.

Інформаційні ресурси

Ресурси з візуальної комунікації

1. [Smashing Magazine — Visual Communication](#) – матеріали про принципи візуальної комунікації, типографіку, візуальне оповідання та сприйняття інформації.
2. [Nielsen Norman Group](#) – дослідження візуальної комунікації в цифровому середовищі, UX/UI, інформаційної архітектури та взаємодії людини з інтерфейсом.
3. [Interaction Design Foundation](#) – матеріали з візуальної комунікації, UX, UI, композиції, типографіки та принципів дизайну.

Музейні колекції та цифрові архіви

4. [Victoria and Albert Museum \(V&A\)](#) – один із найважливіших світових ресурсів з історії дизайну (графічного дизайну, плаката, типографіки, книжкового дизайну, декоративного мистецтва та Arts and Crafts).
5. [Cooper Hewitt, Smithsonian Design Museum](#) – цифрова колекція одного з провідних музеїв дизайну, що охоплює графічний дизайн, типографіку, плакат, ілюстрацію, промисловий та цифровий дизайн.

6. [Letterform Archive](#) – ресурс для вивчення історії типографіки, шрифту, лєтерингу, книжкового та графічного дизайну. Містить велику кількість оцифрованих першоджерел.
7. [MoMA — Museum of Modern Art](#) – колекції та матеріали з історії модернізму, сучасного мистецтва й дизайну.
8. [The Metropolitan Museum of Art](#) – цифрова колекція творів мистецтва та дизайну різних історичних періодів.

Професійні ресурси з графічного дизайну

9. [AIGA — American Institute of Graphic Arts](#) – матеріали про професійну практику, дизайн-освіту, історію та сучасні тенденції.
10. [Eye on Design](#) – матеріали про сучасний графічний дизайн, дизайнерів, типографіку, візуальну культуру та соціальний контекст дизайну.
11. [Design Observer](#) – критика, теорія та історія дизайну, інтерв'ю з дизайнерами та дискусії про роль дизайну в суспільстві.
12. [Communication Arts](#) – видання про графічний дизайн, рекламу, типографіку, ілюстрацію, фотографію та інтерактивний дизайн.
13. [It's Nice That](#) – сучасний дизайн, графіка, ілюстрація, типографіка, плакат, фотографія та творчі практики.
14. [The Brand Identity](#) – сучасний брендинг, айдентика, пакування, типографіка та графічні системи.

Українські ресурси

15. [Projector](#) – освітня платформа у сфері дизайну, візуальної комунікації, цифрових технологій та креативних індустрій.
16. [Cases Media](#) – українська платформа про дизайн, креативні індустрії, брендинг, рекламу та комунікації.
17. [Telegraf.Design](#) – українське медіа про дизайн, візуальну культуру, брендинг, типографіку та креативні практики.
46. Гордон Ю. Ян Чихольд vs. Дэвид Карсон, или Горячий набор против холодной электроники, или Иоанн Златоуст против Давида Сладкопевца. *КАК проект*, 1996-2010. URL: <http://kak.ru/magazine/4-5/a448>.
47. Глезер М. 12 шагов в ад для дизайнера. URL: <http://www.adme.ru/articles/12-shagov-v-ad-dlya-dizajnera-472105>.
48. Пономарев Е. Шрифты «новой волны». Итоги. *ПРОсто дизайн*. 6.04.2007. URL: <http://www.advertology.ru/article44971.htm>.